

Maturitní témata předmětu základy společenských věd (profilová část)

Školní rok: 2025/2026

1. Úvod do filozofického myšlení

(vznik filozofie, mýty, členění filozofie, indická filozofie - hinduismus, buddhismus, čínská filozofie-konfucianismus, taoismus)

2. Antická filozofie I.

(předsokratovská filozofie: škola milétská, škola ionská, pythagorovci, eleaté, předchůdci atomistů, atomisté, antropologický obrat, sofisté, Sokratés)

3. Antická filozofie II.

(Platón, Aristoteles, filozofie helénismu: charakteristika období, stoicismus, epikureismus, skepticismus, novoplatonismus)

4. Středověká filozofie

(Charakteristika období středověku, patristika – sv. Augustin, scholastika –raná, vrcholná- T. Akvinský, pozdní, středověké univerzity, arabská a židovská filozofie)

5. Filozofie renesance

(Renesance - raná – Kusanský, Koperník, Bruno, vrcholná – Galilei, Bacon, pozdní - Hobbes, humanismus, srovnání renesance a reformace, reformace Luther, Kalvín, Zwingli, státověda a utopické představy o státě: N. Machiavelli, T. Hobbes)

6. Novověký racionalismus a empirismus

(Charakteristika období novověku, pojmy: racio, empirie, novověký racionalismus: R. Descartes, B. Spinoza, G. W. Leibnitz, B. Pascal, empirismus: J. Locke, G. Berkeley, D. Hume, společenské smlouvy)

7. Filozofie 17. – 18. století

(Charakteristika osvícenství, francouzské osvícenství-, Ch. L. Montesquieu, F. M. Voltaire, J. J. Rousseau : Encyklopedisté, Německá klasická filozofie- I. Kant, kategorický imperativ)

8. Filozofie 19. století

(Pozitivismus: A. Comte, iracionalismus: S. Kierkegaard, A. Schopenhauer, F. Nietzsche, německá romantická filozofie: J. G. Fichte, F. Schelling, německý idealismus: G. V. F. Hegel, marxismus: K. Marx)

9. Filozofie 20. století

(Fenomenologie: Husserl, filozofie bytí: Heidegger, existencialismus: Sartre, Camus, Marcel, Buber, Jaspers, hermeneutika: Gadamer, Derrida, Lyotard, filozofie života: Bergson, pragmatismus: James, Dewey, novotomismus)

10. Česká filozofie

(Specifika české filozofie, starší česká filozofie: T. Štítný ze Štítného, J. Hus, P. Chelčický, J. A. Komenský, česká filozofie 19. a 20. stol: A. Smetana, B. Bolzano, T. G. Masaryk, J. L. Fischer, J. Patočka)

11. Psychologie jako věda

(Psychologie – def., vznik a vývoj, 3podoby psychologie, psychologické směry a školy, dělení oborů psychologie, psychické jevy - poznávací procesy, paměťové procesy, motivační procesy, psychický stav)

12. Psychologie osobnosti

(Pojem osobnost, vlivy působící na vývoj a život jedince, struktura osobnosti - schopnosti, rysy, temperament, charakter, volní vlastnosti, psychické poruchy, duševní hygiena, vývojová psychologie – charakteristika jednotlivých etap vývoje osobnosti)

13. Sociální psychologie

(Předmět zkoumání, socializace - obecná, specifická, rodina, výchova v rodině, odměny a tresty, sociální interakce, chyby v procesu sociálního poznávání, sociální deviace a patologie, komunikace – verbální, nonverbální, konflikt a způsoby jeho řešení)

14. Sociologie jako věda

(Vznik a předmět zkoumání, protosociologie, představitelé světové a české sociologie, socializace, sociální skupiny, rodina - funkce a typy, pozice a role v sociální skupině, sociální stratifikace, sociální mobilita, sociální normy a sociální kontrola, metody sociálního výzkumu, kultura a vztah k přírodě)

15. Základy teorie státu

(teorie vzniku státu, uznání státu, formy státu, typy státu, územní struktura státu, prvky státu, právní stát, státní občanství, právní řád ČR, politický systém ČR, státní znaky ČR)

16. Základy politologie

(Vznik a předmět politologie, dějiny politického myšlení, politologické disciplíny, politika, volební systémy, politické ideologie, politické strany)

17. Lidská práva

(vznik a vývoj lidských práv, Listina základních práv a svobod, ochrana lidských práv, morální a právní normy, sankce, vybrané problémy: trest smrti, euthanasie, interrupce apod.)

18. Ekonomie jako věda

(Pojmy – ekonomie, ekonomika, lidské potřeby, statky, služby, výroba, spotřeba, ekonomické systémy, ekonomické teorie, základní výrobní faktory, Samuelsonova triáda, ekonomické subjekty, vznik a vývoj peněz, formy peněz, inflace, bankovní systém ČR)

19. Tržní ekonomika

(Trh a jeho typy, nabídka, poptávka, rovnováha trhu, konkurence, státní zásahy do ekonomiky, státní rozpočet, daňová soustava, právní subjekty v tržní ekonomice)

20. Právo – vznik a vývoj

(Vznik a vývoj práva, stát a právo, účastníci právních vztahů, právní řád ČR, právní odvětví, prameny ústavního práva: Ústava ČR, právnícké profese, ombudsman)

21. Soukromé právo

(Charakteristika soukromého práva, občanské právo: právo vlastnické, dědické a závazkové, rodinné právo: manželství, rodičovská způsobilost, vyživovací povinnost, náhradní rodinná péče, ústavní výchova, pracovní právo: základní pracovněprávní vztahy, pracovní smlouva, odměňování za práci)

22. Veřejné právo

(Charakteristika veřejného práva, ústavní právo, trestní právo: hmotné, procesní, trestní odpovědnost, pachatel, trestný čin, přestupek, trest a jeho druhy, správní právo: kraj, obec)

23. Mezinárodní politika

(Aktéři mezinárodní politiky – státy, národy, mezinárodní organizace - dělení, evropská integrace, EU, NATO, OSN, V4, G7, OPEC a další, mezinárodní politika, diplomacie, mezinárodní terorismus)

24. Etika

(etika - morálka, základní pojmy – dobro, zlo, svědomí, svoboda, morální normy, kořeny současné etiky v antice, středověku a novověku, etika – pragmatická, utilitaristická, hedonistická, eudaimonistická, autonomní, heteronomní, křesťanská)

25. Religionistika

(vznik náboženství – 2 koncepce, pojmy: monoteismus, polyteismus, teologie, religionistika, religiozita, ateismus, náboženství: judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus)

V Prostějově dne 5.9.2025

Mgr. Lada Nepožítková Landová, v. r.

-----
předsedkyně PK

RNDr. Ing. Rostislav Halaš, v. r.

ředitel školy